

Bruxelles, 27. svibnja 2021.
(OR. en)

8881/21

COMPET 369
TOUR 36

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	27. svibnja 2021.
Za:	Delegacije

Br. preth. dok.:	8475/21
------------------	---------

Predmet:	Turizam u Europi za predstojeće desetljeće: održiv, otporan, digitalan, globalan i socijalan – zaključci Vijeća (usvojeni 27. 5. 2021.)
----------	--

Za delegacije se u Prilogu nalaze zaključci Vijeća „Turizam u Europi za predstojeće desetljeće: održiv, otporan, digitalan, globalan i socijalan” koje je Vijeće usvojilo na svojem 3797. sastanku 27. svibnja 2021.

**ZAKLJUČCI VIJEĆA „TURIZAM U EUROPI ZA PREDSTOJEĆE
DESETLJEĆE: ODRŽIV, OTPORAN, DIGITALAN, GLOBALAN I
SOCIJALAN”**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 195.,
- uzimajući u obzir odgovarajuća područja nadležnosti država članica i Unije te načela supsidijarnosti i proporcionalnosti,
- podsjećajući na važnost načela slobodnog kretanja osoba i usluga, kako je utvrđeno u Ugovorima,

IMAJUĆI NA UMU

- Komunikaciju Komisije pod nazivom „Europa, svjetsko turističko odredište br. 1 – novi politički okvir za turizam u Europi” iz lipnja 2010.¹ i Zaključke Vijeća o toj komunikaciji iz listopada 2010.²;
- Zaključke Vijeća naslovljene „Konkurentnost turističkog sektora kao pokretača održivog razvoja, otvaranja radnih mjesta i socijalne kohezije u EU-u tijekom sljedećeg desetljeća” od 27. svibnja 2019.³;
- Komunikaciju Komisije naslovljenu „Europski zeleni plan” od 11. prosinca 2019.⁴ i Komunikaciju Komisije naslovljenu „Plan ulaganja za održivu Europu– Plan ulaganja za europski zeleni plan” od 14. siječnja 2020.⁵;

¹ 11883/10.

² 14944/10.

³ 9707/19.

⁴ 15051/19 i 15051/19 ADD1.

⁵ 5269/20.

- Komunikaciju Komisije naslovljenu „Nova industrijska strategija za Europu” od 10. ožujka 2020. u kojoj je uveden sektorski pristup, gdje se nalazi i sektor turizma, te njezinu ažuriranu verziju od 5. svibnja 2021.⁶, kao i Komunikaciju Komisije naslovljenu „Europa na djelu: oporavak i priprema za sljedeću generaciju” od 27. svibnja 2020. te „Europska strategija za podatke” od 19. veljače 2020. i „Program vještina za Europu za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost“ od 1. srpnja 2020.;
- Komunikaciju Komisije naslovljenu „Turizam i promet od 2020. nadalje”⁷ te s njom povezani paket za turizam i promet od 13. svibnja 2020., Rezoluciju Europskog parlamenta o prometu i turizmu od 2020. nadalje od 19. lipnja 2020.⁸, Rezoluciju Europskog parlamenta o uspostavi strategije EU-a za održivi turizam od 25. ožujka 2021.⁹ i mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o prometu i turizmu od 2020. nadalje;
- Zaključke Vijeća o oblikovanju digitalne budućnosti Europe od 9. lipnja 2020.¹⁰;
- Komunikaciju Komisije „Digitalni kompas za razdoblje do 2030.: europski plan za digitalno desetljeće” od 9. ožujka 2021.¹¹;
- Zaključke Vijeća o o produbljenom jedinstvenom tržištu za snažan oporavak te konkurentnu i održivu Europu od 21. rujna 2020.¹²;
- Zaključke Vijeća naslovljene „Oporavak kojim se pospješuje prijelaz prema dinamičnijoj, otpornijoj i konkurentnijoj europskoj industriji” od 16. studenoga 2020.¹³;

⁶ COM(2021) 350 final.

⁷ 8674/20.

⁸ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0169_HR.html

⁹ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0109_HRpdf

¹⁰ 8711/20.

¹¹ 6974/1/21.

¹² 10698/20.

¹³ 13004/20.

- Program održivog razvoja do 2030. koji je donijela Opća skupština Ujedinjenih naroda te Pariški sporazum donesen u okviru 10. Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (UNFCCC);

UZIMAJUĆI U OBZIR sljedeće:

- a) turizam je međusektorska gospodarska i socijalna djelatnost s dalekosežnim učinkom na gospodarski rast regija, zapošljavanje te socijalni i ekološki održivi razvoj, te se njime doprinosi očuvanju i promicanju europskih vrijednosti i kulturne baštine;
- b) u sektoru turizma zaposleno je oko 20,3 milijuna ljudi u EU-u te je u 2019., zadnjoj godini prije teških posljedica pandemije bolesti COVID-19 na gospodarstvo, turizam činio 9,5 % BDP-a EU-a, odnosno 7 % ukupnog izvoza EU-a. Zbog pandemije su se prihodi nekih podsektora smanjili za do 80 % neto vrijednosti, a u sektoru turizma već je u 2020. pogođeno oko 11 milijuna radnih mjesta u EU-u¹⁴;
- c) zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19 sektor turizma ima najveće potrebe za ulaganjima među 14 industrijskih sektora koje je definirala Europska komisija te ima najmanji pokazatelj povjerenja;
- d) lanci vrijednosti u sektoru turizma složeni su. Turizam je u osnovi horizontalna djelatnost koja ovisi o nekoliko sektora i utječe na njih, a uspjeh turističke industrije leži u sinergiji i dobroj interakciji među njima. Poremećaji duž lanaca vrijednosti mogu dovesti do znatnih gubitaka za sve dionike;

¹⁴ Radni dokument službi Komisije naslovljen „Utvrdjivanje potreba oporavka Europe”, SWD(2020) 98: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/assessment_of_economic_and_investment_needs.pdf

- e) razdoblje nakon pandemije bolesti COVID-19 prilika je da EU razmijeni dobre prakse i ojača suradnju i koordinaciju u okviru Europskog programa za turizam;
- f) sektoru turizma i putovanja potrebne su transparentne informacije i jasni kriteriji o uvjetima i prekograničnoj mobilnosti te odgovarajući digitalni i interoperabilni alati za olakšavanje mobilnosti kako bi putnici mogli donositi informirane odluke, čime će se industriji omogućiti da se prilagodi i provede usklađene mjere, posebno tijekom zdravstvenih kriza;
- g) dionici i svi relevantni sudionici sektora turizma na svim razinama trebali bi se obvezati na ubrzavanje i provedbu mjera i djelovanja kojima se povećava održivost tog sektora i smanjuje njegov utjecaj na okoliš;
- h) nakon pandemije bolesti COVID-19 potrošači i buduće generacije mogli bi imati drugačiji pristup turističkom iskustvu i iskustvu putovanja, a ponuda bi mogla djelovati kao pokretač predviđenih promjena u potrošnji i aktivno promicati održivije ponašanje na strani potražnje;

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

1. ISTIČE važnost redovne suradnje i razmjene najboljih praksi među državama članicama u području održivih i odgovornih politika turizma. To je posebno važno za izgradnju otpornosti i osiguravanje prilagodljivosti u kontekstu upravljanja budućim krizama.
2. NAGLAŠAVA pozitivan doprinos održivog i odgovornog turizma, uz poštovanje prirodnih, socijalnih i kulturnih resursa i vrijednosti te dobrobiti lokalnih zajednica, posebno onih u slabije razvijenim područjima, onih koje prolaze kroz strukturne promjene te udaljenih područja kao što su najudaljenije regije EU-a.

3. POZIVA EU i njegove države članice da se usmjere na zajednički i dobro koordiniran odgovor na trenutačnu pandemiju i moguće buduće krize (pandemijske ili druge prirode) zajedničkim kohezivnim pristupom te produbljenom suradnjom i koordinacijom, uključujući potporu razvoju dobrovoljnih standarda za zdravstvene i sigurnosne protokole turističkih službi i ustanova.
4. ISTIČE potrebu za funkcionalnim, snažnim i otpornim jedinstvenim tržištem EU-a kako bi se turizam razvijao i promicao.
5. NAGLAŠAVA važnost pristupanja rješavanju potreba i potencijala turističkih MSP-ova i mikropoduzeća kao pokretača socijalne i gospodarske konvergencije koja doprinosi uravnoteženom regionalnom razvoju i otvaranju radnih mjesta.
6. ISTIČE važnost kvalitetnog obrazovanja i razvoja vještina, s naglaskom na mladima i rodnoj ravnopravnosti, a da se pritom ne zanemaruju procesi i resursi cjeloživotnog učenja; potiče studentske i profesionalne razmjene, kao i stjecanje osposobljavanja, kompetencija i digitalnih vještina među turističkim djelatnicima na svim razinama, pri čemu bi se tekući rad na Paktu za vještine u turizmu trebao nastaviti provoditi u okviru javno-privatnih partnerstava.
7. PREPOZNAJE turizam kao jedan od industrijskih sektora u kojem su potrebne dodatne mjere za doprinos kvaliteti života i razvoju, poboljšanju i promicanju turističkih proizvoda i usluga, uzimajući u obzir sve tri dimenzije održivosti: gospodarsku, socijalnu i okolišnu. Među njima su prijelaz na klimatsku neutralnost poboljšanjem učinkovitosti resursa, gospodarenje otpadom i vodom kako bi se utjecaj na okoliš sveo na najmanju moguću mjeru, poštovanje kulturne baštine, nove mogućnosti zapošljavanja, održiva izgradnja i modernizacija turizma i javne infrastrukture, promet, digitalna transformacija, telekomunikacije, kao i inovativni financijski proizvodi i usluge.

8. PREPOZNAJE da su gradski turizam, poslovna putovanja, sektor događanja i industrija sastanaka, poticaja, konvencija i izložbi (MICE) sve važniji dio sektora turizma; budućnost tih sektora i svih drugih sektora morat će biti dio srednjoročnog i dugoročnog programa EU-a za turizam.
9. POTIČE države članice da razviju održive, odgovorne i otporne politike i strategije turizma na temelju pouzdanih dokaza i praćenja učinka na globalnim, nacionalnim i regionalnim razinama, među ostalim na:
- a) usmjeravanje na održiv i odgovoran turizam i poslovno ponašanje;
 - b) poboljšanje povezivosti i održivih multimodalnih putovanja, uzimajući u obzir prekogranična, ruralna, otočna i rubna područja te područja pogođena gubitkom stanovništva, kao i najudaljenije regije;
 - c) promicanje održivog obalnog i pomorskog turizma kao dijela sektora turizma i plavog gospodarstva, a njihovo uspješno funkcioniranje ovisi o zdravom pomorskom okruženju i snažnoj suradnji između nadležnih tijela i dionika u pomorskom sektoru;
 - d) promicanje novih tehnologija, digitalizacije, IKT-a i razmjena podataka kako bi se poboljšali rezultati turističkih poduzeća i vrijednost turističkih odredišta te razumjele i zadovoljile rastuće i nadolazeće potrebe potrošača u turizmu, kao i prilagodilo njihovim načinima upotrebe i praksi, obogatila cjelokupna iskustva turista, poboljšalo planiranja razvoja turizma i pametno upravljanje turističkim tokovima te pružilo neometano putovanje, lakšu komunikaciju i integrirani razvoj turizma;
 - e) poticanje dijaloga na razini Europe i razmjena najboljih praksi među državama članicama kako bi se razvili inovativni pristupi, uključujući one u pametnom turizmu, radi postizanja uravnoteženog upravljanja sve većeg dotoka turista u europska odredišta.

10. PREPORUČUJE da države članice podijele svoje vizije, ideje i potencijalne projekte o tome kako sektor turizma može doprinijeti postizanju ciljeva europskog zelenog plana, usklađenih s Pariškim sporazumom i ciljevima održivog razvoja Programa 2030. te u skladu s načelima pravedne tranzicije, provedbom inovativnih instrumenata za modernizaciju poslovnih modela turizma i upravljanja odredištima te poduzimanjem daljnjih koraka na putu prema dekarbonizaciji, većoj učinkovitosti resursa i promicanju kružnog gospodarstva u turizmu.
11. NAGLAŠAVA važnost digitalne transformacije turizma i činjenice da turizam može imati važnu ulogu u okviru jedinstvenog digitalnog tržišta EU-a i inicijativa zajedničkih europskih podatkovnih prostora kao što su umjetna inteligencija i pitanja povezana s velikom količinom podataka, u skladu s podatkovnom strategijom EU-a, uz osiguravanje toga da se mrežom europskih digitalnoinovacijskih centara doprinosi potrebama za digitalizacijom malih i srednjih poduzeća povezanih s turizmom.
12. OSIGURAVA da EU prepoznaje i pametno iskorištava postojeće mogućnosti financiranja u okviru višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) i instrumenta *Next Generation EU* kako bi se podržao kratkoročni, srednjoročni i dugoročni oporavak sektora turizma te kako bi ga se učinilo otpornijim i poduprlo njegovu zelenu i digitalnu tranziciju.
13. POZIVA Komisiju i države članice da, u suradnji s relevantnim dionicima, izrade Europski program za turizam 2030./2050. utemeljen na zajedničkim prioritetima i akcijskim planovima, uz uvažavanje razlika među državama članicama, i na temelju prognostike kojom se pristupa rješavanju ključnih strateških izazova za poticanje zelene i digitalne tranzicije sektora turizma i jačanje njegove konkurentnosti, otpornosti i održivosti, kako bi do kraja 2021. predstavile prvi nacrt tog programa.

14. POZIVA Komisiju da:

- i. uklopi turizam u relevantne politike EU-a i osigura da se njima dosljedno potiče održiv i odgovoran turizam u pogledu ciljeva održivog razvoja, prirodnih i kulturnih resursa i vrijednosti te lokalnih zajednica, čime se doprinosi kvaliteti života i regionalnoj dodanoj vrijednosti;
- ii. što je prije moguće, a najkasnije do rujna 2021. pokrene sveobuhvatan pregled postojećih izvora financiranja za turizam u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. i instrumenta *Next Generation EU* kako bi se javnim tijelima i dionicima olakšao pristup informacijama;
- iii. primijeni svoj sektorski pristup industriji na turizam i u suradnji s državama članicama razvije poseban pristup u okviru postojećeg okvira kojim se podupire sektor turizma, posebno MSP-ovi, i odredišta tijekom njihove zelene i digitalne tranzicije, što je prije moguće;
- iv. surađuje s državama članicama, odredištima, industrijom i dionicima na pokretanju novih alata za poticanje europskih odredišta da usvoje pametniji, informiraniji i održiviji pristup planiranju turizma i upravljanju njime na temelju trendova potrošača, dinamičnog praćenja i pokazatelja kako bi Europa ostala vodeće svjetsko turističko odredište u smislu vrijednosti, kvalitete, održivosti i inovacija;
- v. surađuje s državama članicama i relevantnim međunarodnim organizacijama kako bi se zajednički osmislio popis turističkih pokazatelja EU-a (*EU Tourism Dashboard*) kao vodeći alat EU-a za sektor turizma. U tu svrhu POZIVA Komisiju da surađuje sa stručnjacima iz država članica kako bi do kraja 2021. predstavila njegov prvi nacrt.
